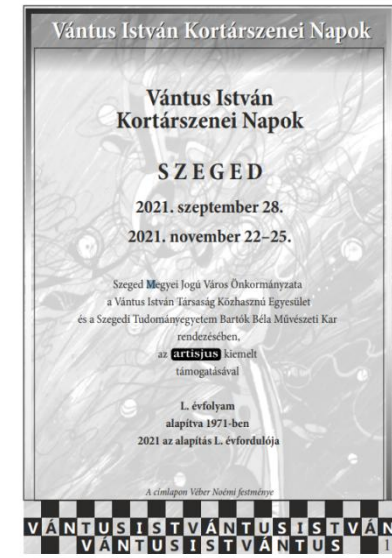

50 - 50- 25

Háromszoros kortárszenei jubileum Szegeden

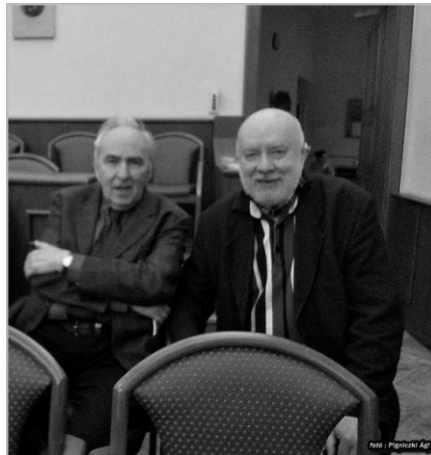
Valóban: három jubileum „találkozott össze” a múlt év novemberében. Eredetileg 2020-ban lett volna a szegedi kortárszenei napok ötvenedik évfolyama, de a pandémia miatt előbb 2021 tavaszára, majd őszére halasztottuk. 2021. november 28-án volt pontosan ötven éve, hogy Földes Imre zenetörténész előadásával megkezdődött a sorozat, s 2021 őszén 25. alkalommal szerepelt remélhetőleg örökös néven a Vántus István Kortárszenei Napok. A többszörös jubileumot igazán nagyszabású, sokszínű programmal ünnepelték meg a szervezők: a Vántus István Társaság Egyesület, Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Szegedi Tudományegyetem Bartók Béla Művészeti Kara. Az ünnepi sorozat –melynek keretében létrejött a Vántus István Kortárszenei Műhely – megrendezéséhez jelentős támogatást adott az Artisjus Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület; első hangversenyére – Zenekari hangverseny – már 2021. szeptember 28-án sor került (ennek krónikája Mesék és visszhangok a zöldfényudvarú éjben címmel jelent meg a Parlandóban), a közvetlen sorozat november 22-25. között volt, mindösszesen 12 rendezvény várta a közönséget.

Az első napon 11.00 órai kezdettel Zenepedagógiai műhelyt rendezett az SZTE JGYPK Ének-zene Tanszéke Művészeti Diákköre, mely másnap délelőtt

---

¹ Kiss Ernő művészeti író, népművelő, az újszegedi Bálint Sándor Művelődési Ház korábbi igazgatója.

folytatódott. Összesen 17 szerzőtől hangzottak el művek, köztük két ősbemutató: Láng István 3 mikroludiumában ezúttal is közreműködött rendszeres vendégünk, Fittler Katalin; Király László Magyar Holokauszt c. ciklusa részleteinek megszólaltatásával igazi vokális koncertélményt adott Altorjay Tamás és Maczelka Noémi (kiválóan helytálltak Horváth Barnabás Tóth Árpád versére írott Már vége c. dalában is).

Huszár Lajos és Király László

A sokéves hagyomány szerint Dombiné Kemény Erzsébet és Maczelka Noémi, valamint Varjasi Gyula tanszékvezető vállalták a legtöbbet e két matinén; s természetesen még sokan mások, Horváth Barnabás, Szokolay Sándor, Tóth Péter, Soproni József, Sári József, Balassa Sándor, Ránki György, Kocsár Miklós, Vántus István, Orbán György és Hollós Máté műveivel, kiknek nevét helyszűke miatt most nem tudjuk felsorolni.

Tornyai Péter zeneszerző

A Zeneszerző és közönsége sorozat vendége ezúttal Tornyai Péter Junior Prima- és Artisjus-díjas zeneszerző volt, akit mi, szegediek máris a Durkó Zsolt utáni legkiválóbb szegedi születésű komponistaként emlegetünk, 2020-ban bemutatott Dixit c. oratóriumával lényegében bevonult a magyar zenetörténetbe. Most is igen nagy élmény volt brácsaművészként előadott szóló műve (Voilà for Viola), s kettő vokális műve (Esti kérdés, Bartók-anamorfozisz), melyek a tehetséges szegedi baritonista, Taletovics Milán és Kerényi Mariann (zongora) előadásában szólaltak meg. Az új rendezvényhelyszín – a szegedi REÖK – palota Zöld Szalonja – tökéletesen alkalmasnak bizonyult. A beszélgetést – immár hagyományosan – Hollós Máté vezette, felkészülten, elegánsan.

Vántus István műhelyében – ez volt az első esti hangverseny címe; ezt a koncertet még a 2020-as Vántus-évfordulóhoz (abban az évben volt 85. születési évfordulója) kapcsolódva állította össze Újváriné dr. Illés Mária zenetudós, főiskolai docens, a Vántus-társaság titkára. Rendkívül tudatos logika alapján épült fel ez a koncert, bemutatva a komponista egyes korszakait. Előbb korai korszakából hangzottak fel művek (Szvit hegedűre, Két őszi dal, Parabola), majd Útkeresés címmel egyazon darab három változatát hallgathattuk meg (Scherzo, Burlesca), végül Rátalálás-sal zárult a koncert, e cím alatt az utolsó évek négy jellegzetes műve – Hommage à Bach, Legal-matt, Két kis zongoradarab, Hommage à Mozart – csendült fel; az első, a második és negyedik az 1985-ben fölfedezett elgörbült zenei tér modelldarabja. Ez a koncert Illés Mária egészen kiemelkedő Vántus-kutatói munkássága eredménye is volt; ő a negyedik fesztiválnapon, csütörtökön Titkok, utalások, jelentések Vántus István művészetében címmel tartott előadást, melyről a következőt nyilatkozta: „Úgy közelítettem meg a kérdést, hogy a tartalommal telítettség szempontjait vizsgáltam a Vántus-művekben a következőképpen: a számok jelentősége és jelentéstartama (2, 3, 5, 23, 25); az előadói utasítások beszédessége; intertextualitás (utalás, idézet, önidézet, modell).”

A hétfői esti hangversenyen egymást érték a színvonalasabbnál színvonalasabb interpretációk. Külön elismerés illeti Szecsődi Ferenc hegedűművészt, aki egy sajátos lemondás miatt aznap tudta meg, hogy ezúttal is ő játssza el a szólóhegedűre írt Szvit-et, ennek mi viszont örültünk, hiszen ezt a darabot ő játssza a legmagasabb színvonalon, immár évtizedek óta. Egészen kiemelkedő volt a Két őszi dal Somogyvári Tímea Zita és Kerényi Mariann előadásában; Velez Alexandra (gordonka) és Kerek Ferenc (zongora) két műben is remekelt

(Parabola, Hommage à Bach). Két műben is kiválóan játszott Maczák János (Scherzo-trióváltozat, Hommage à Mozart), és Vizsolyi Livia (Scherzo-trióváltozat, Burlesca), virtuóz Scherzo-t játszott Klebniczki György, szépen formálta a Két kis zongoradarab-ot Dombiné Kemény Erzsébet és az egyes kamarazenei formációkban pontosan állt helyt Burai Fanni, Samodai Bence, Péli Kadosa, Ludányi Endre, Varga Laura, Mucsi Gergő és a Bartók Béla Művészeti kar Ütőegyüttese.

Változatos és kellemes kamaraesttel folytatódott kedden este a hangversenysorozat. Fekete Gyula Trióját kidolgozottan adta elő Szecsődi Ferenc (hegedű), Czéh Ágnes (gordonka) és Császár Zsuzsanna (zongora), Tóth Péter háromtétéles Őszi szonátáját minden ízében kiválóan játszotta Tóth Kristóf (hegedű) és Szokody Anikó (zongora). Kissé más hangvételt hozott Durkó Péter Monológ kürtre c. egybekomponált egytétéles szólóműve Szabó László igényes előadásában, Sugár Miklós L. v. B. alio modo c. zongoradarabját makulátlan értelmezésben tárta elénk Klebniczki György. Nem mindennapi esemény volt, hogy 1985 és 1990 után visszatért Durkó Zsolt Improvvisazioni c. fúvósötösre írt remekműve: Varga Laura (fuvola), Tóth Györgyi (oboa), Maczák János (klarinét), Kecskés György (kürt) és Vizsolyi Livia (fagott) maradéktalanul valósították meg a Mester differenciált hangzasképeit. (Örvendetes volna, ha e kiváló együttest gyakorta hallhatnánk). A koncert Kocsár Miklós klasszikussá érett Beatus vir és Hegyet hágék c. kórusműveivel zárult, a Bartók Béla Művészeti Kar Vegyeskara üzembiztos előadásában, Kovács Gábor vezényletével.

A *Hangcsoportok*, az SZTE Vántus István Gyakorló Zeneművészeti Szakgimnázium hangversenye ebben az évben is rendkívül színvonalas volt: elismerést érdemel az a szerkesztői elgondolás, mely szerint az élő és elhunyt nagy mesterek – Kurtág György, Gárdonyi Zoltán, Lendvay Kamilló, Orbán György, Takács Jenő, Kocsár Miklós, Dubrovay László és az egyetlen külföldi: Stanley Friedmann – mellett két fiatal szegedi zeneszerző: Bartók Gellért és Barta Gergely is helyet kapott e koncerten, mindketten nagy sikert arattak egy-egy zongoradarabbal, Földi Sarolt Csenge, illetve Csepregi Andor előadásával. De nagyon jók voltak a trombitások (Behán Áron András, Turák Csaba), a Bakos Viola – Karasz Nóra hegedűduó és a Karácsonyi Eszter–Pap Dorka kézzongorás páros is.

A Somogyi-könyvtár által sok-sok évvel ezelőtt indított Zenei Album sorozat 2021-es kortárszenei XX. századi „fejezeté”-vel a 2019-ben elhunyt zenetörténeti jelentőségű személyiségre, az első jelentős magyar zeneszerzőnőre, Szőnyi Erzsébetre emlékeztünk. Az itt elhangzott öt műalkotás lényegében felfedezés volt sokunk számára, hiszen Szegeden elsősorban a kiváló alkotó apróbb és nagyobb kórusműveit, valamint operái közül A didergő király-t és a Szakonyi Károly színművéből írt Adáshibát hallottuk (nagy kár, hogy az utóbbi darab fennmaradt videofelvételéből semmit sem láthattunk, hallhattunk). A lendületes Prelúdiumot S. Dobos Márta (hegedű) és Klebniczki György (zongora) játszották remek eleganciával; az igényes neoklasszikus Francia szvitet Nagy Enikő (mélyhegedű) szólaltatta meg, Szokody Anikó zongorakíséretével, az egyes tételek karaktereit maradéktalanul megrajzolva. Maczelka Noémi a Cinque preludi tökéletes interpretálásával demonstrálta, hogy e művel érdemes a zongora repertoárt bővíteni. Valódi bravúr volt Ludányi Endre játéka a nagybögőre írt Szonátában, melynek lírai és helyenként szinte lejátszhatatlannak tűnő virtuóz részei egyaránt szépen, gyönyörű tónusban és könnyedén csendültek fel, a művész nagyszerű zongorapartnere Császár Zsuzsanna volt. Végül igazi élmény volt a Fantázia hárfára Natalia Gorbunova előadásában. Szőnyi Erzsébet életútját, alkotói pályáját Hegedűs Bernadett ismertette meg velünk, röviden elemezve az elhangzó műveket.

Két kvartett-tel kezdődött a harmadik este Kamaraestje, melyek – technikai okokból – fagottnégyesek voltak. Huszár Lajos háromtételes op. 45 sz. Fagottkvartett-je a kiváló zeneszerző rendkívül tudatosan szerkesztett, igen szép hangzásokat tartalmazó műalkotása. E művet Benedekfi István Cirkuszparádé c. virtuóz darabjának fagott-ősbemutatója követte (a tényleges ősbemutatón, 2020-ban négy harsona játszott); e darabban a fagottban rejltő közismert humort élvezhettük Belházy Gyula, Hotzi Zoltán, Pethes Patrícia és Vizsolyi Livia fölényesen felkészült játéka révén.

A szerkesztés megváltoztatása miatt két vokális produkció is egymás mellé került: Balassa Sándor fiatalkori két Kosztolányi dala után Fehér György Miklós a tehetséges szegedi költő-író, Marton Árpád egy-egy versére írott Kettős spirál és Balatoni képeslap c. dala következett. Balassa szépen megformált dalainak első sajátossága Kodály hatása, a második a felismerés: e stílushoz tért vissza a Mester idős éveiben. Fehér György Miklós igazán jó verseket választott, „Balatoni” dalának zenei anyaga teljesen adekvát Marton versével, a sűrű

tartalmú, időnként groteszk Kettős spirál azonban eleve nehezen zenésíthető, s mindenképpen más stílusú feldolgozást igényelt volna. Dobrotka Szilvia nagyszerű ének hangja és frazírozása mind a négy dalt szuggesztíven, hitelesen tárta elénk, tökéletes zongorakísérője Kerényi Mariann volt. Ahogyan kezdődött, kvartettel, majd kvintettel zárult ez a hangverseny. Kecskés D. Balázs Accusativus c. zongoránégyese méltán lett egy 1918-as zeneszerzésverseny kategóriagyőztes darabja: valóban figyelemreméltó alkotás: szerkesztése tiszta, világos, a dallam-, forma- és harmóniavilágában jól érzékelhető XIX-XX. századi előzményeket egyéni karakterrel tölti meg; Behán László Dezső (hegedű), Fazekas-Keszera Ágnes (mélyhegedű), Kőrösi Györgyi (gordonka) és Klebniczki György (zongora) a lehető legmagasabb színvonalon interpretálták a művet.

Molnár László zeneszerző

2020 szeptemberében a Szegedi Szimfonikus Zenekar Kortárs korzó c. hangversenyén kirobbanó sikert aratott Molnár László Concerto a tre hármasszerző; e darab kamaraváltozatát, vagy inkább párhuzamos testvérdarabját hallhattuk az est végén: a Tre schizzi per un concerto (Három vázlat egy versenyműhöz) a zenei lényegét tekintve nem marad alul a zenekaros

változattal szemben. A három szólista – Lanczkor-Kocsis Krisztina (fuvola), Kosztándi István (hegedű) és Zoltán Péter (klarinét) – ugyanolyan magas színvonalon játszott, mint 2020-ban, a kíséret, mely a zenekar helyett zongorán és ütőhangszereken szólalt, komoly, összetett feladatot adott Zalánki Ritának és Kardos Gábornak, melyet mindketten kiválóan oldottak meg (külön elismerés illeti Kardos Gábort: a kiváló, de enyhén szólva kevésbé foglalkoztatott karmester teljes odaadással működött közre kollégája művében).

A fesztivál zárónapja még három eseményt tartogatott: délután háromtól új helyszínen, Korzó Zeneházban került sor a „Törpék és óriások” növendékhangversenyre. Már korábban is felmerült, hogy e koncertet „áthelyezik” a szerzők (a kezdeti időkben e hangverseny a zeneművészeti szakközépiskola hangversenytermében, a mai Fricsay-teremben volt), a pandémia miatt a váltás elkerülhetetlenné vált, ugyanis a Király Könyv Péter Zeneiskola ebben az időszakban a nagyközönség előtt zárt volt. Hála Gyüdi Sándor Liszt Ferenc-díjas karnagynak, a Szegedi Szimfonikus Zenekar igazgatójának a legkisebbek koncertjét a Korzó nagytermében tarthattuk, természetesen itt is zártkörű rendezvényként. Ebben az évben öt intézmény vállalta a részvételt: az SZTE Juhász Gyula Gyakorló Általános és Alapfokú Művészeti Iskola, a Lajtha László Alapfokú Művészeti Iskola, a Király Könyv Péter Zenei Alapfokú Művészeti Iskola, a Pro Musica AMI: Pro Musica Alapfokú Művészeti Iskola és a Hammido AMI: Hammido Alapfokú Művészeti Iskola, 17 szerző 24 műve hangzott el 30 előadó közreműködésével, a zongorakísérő tanárok kivételével valamennyien gyermekek és fiatalok; kiket 21 zenetanár készített fel. Kiemelkedő volt Nyíri Sára Panka-fuvola (Lajtha László AMI, felkészítő: Takács Gabriella) Dávid Gyula: Szonáta I. tételével, zongorán közreműködött Bódi Gabriella, Almási László-zongora (Pro Musica AMI, felkészítő: Káuzli Bálint) Durkó: Hommage a Bartók c. művével, Kálmán Levente-zongora (Király Könyv Péter Zenei AMI, felkészítő: Takács Valéria) Orbán György: Levendulák, Csáki Zsombor-gordonka (Király Könyv Péter Zenei AMI, felkészítő: Ondrik Zsuzsanna, zongorán kísért: Fliszár Vivien) Papp Lajos darabjaival, a mindössze 2. osztályos Gulyás Dávid László (Hammido AMI, felkészítő: Lévainé Székács Zsuzsa) Szőnyi Erzsébet és Papp Lajos egy-egy darabjával és Felhő Zalán- klarinét (Hammido AMI, felkészítő: Paragi Jenő, zongorán kísért Mikecz Anna) Huszár Lajos: Két darabjával. Figyelemreméltó volt Gaál István 2 tanítványának gitár játéka: Beláz Marcell (Pro Musica AMI), valamint Kovács Larina (Király Könyv Péter Zenei AMI) Pavlovits Dávid VI.

Ametisztjével, illetve The Silver Prelude-jével. Örvendetes volt, hogy Pavlovitson kívül Klebniczki György két fuvola-zongora darabja (Nyíló virág; Fekete erdő torta) is műsorra került Orcsik Júlia és Fliszár Vivien előadásában. E két szegedi szerző már évek óta sikeres állandó szereplője a Törpék és óriások koncertnek. Ligeti György: Öt darab négykézre sorozatából adott elő 3 tételt a JGYGYA kamara csapata: Dombi András és Henriett, Kecskeméti Lili, Kovács Panna, Tóth Ábel, Varga Ákos. A felkészítő tanárok Varga Ákos, Lázár Zita, Ágost Gabriella voltak. A Király Könyg Péter Zenei AMI karanténban levő hegedűs növendékei karácsonyi ajándéknak gyógyulásuk után felvették videóra a darabjaikat, amelyeket a kortárszenei napokon adtak volna elő, mivel a szülők nem lehettek jelen.

Pethő Villő zongoraművész

Dr. Illés Mária már említett Vántus-előadása után a negyedik kamaraesttel zárultak a 2021. évi Vántus-napok. Láng István izgalmas hangzásokat, különleges fuvola-effektusokat tartalmazó Csend c. művét Varga Laura (fuvola) és Mucsi Gergő (ütőhangszerek) hatalmas virtuozitással szólaltatta meg. Ezután Hollós Máté méltóságteljes, a legszebb klasszikus művek nyomán induló, de autonóm úton haladó IV. Visszfény-szonátája következett Kerek Ferenc kidolgozott, bölcs előadásában. E művet komorabb, csöndesebb darabok követték, hiszen Togobickij Viktor Prokofjev és Sosztakovics szellemiségét is hordozó Adagiója éppúgy a fájdalmas elmélyülés zenei momentuma volt, mint Király László egyébként egymástól erősen különböző Két gyászdarabja. Togobickij művét a Kosztándi vonósnégyes – Kosztándi István, Behán László Dezső, Tuzson Edina, Kőrösi Györgyi – interpretálta, Kecskés György rendkívül szép kúrtszólójával. Az Alkony című Király László gyászdarabot Kőrösi

Györgyi (gordonka) remek tónussal építette fel (zongorán Zsigmond Zoltán kísérte), a Canto doloroso-t Steiler Tamás hajlékonyan, szépen formálva játszotta (zongorakísérője Pethő Villő volt). Címének megfelelően – Játék – oldotta a szomorkásabb hangvételt, s egyben zárta a fesztivált Balogh Máté zongorás kvartettje, mely a Vántus-napok harmadik olyan darabja volt (Sugár Miklós: L. v. B. alio modo; Hollós Máté: IV. Visszfény szonáta), mely beethoveni alap gondolatból – az An die ferne Geliebte c. dalból – indult ki. A hat ötletes, valóban játékos tételt oldottan, szinte szórakoztatóan adta elő Behán László Dezső (hegedű), Fazekas-Keszera Ágnes (mélyhegedű), Pesti Ágota (gordonka) és Császár Zsuzsanna (zongora).

Pesti Ágota gordonkaművész Balogh Máté Játék c. művében

Kosztándi István hegedűművész és Kecskés György kürtművész Togobickij Viktor Adagióját játssza

E sorok írása idején már csaknem készen áll a 2022. évi Vántus István Kortárszenei Napok és Kortárszenei Műhely programja; idén november 21-24. között lesz a sorozat „bázisidőpontja”. A kifejezés nem véletlen: a Műhely várhatóan sokkal hamarabb kezdődik, előadásokkal, rendhagyó órákkal, foglalkozásokkal. A négy nap alatt legalább 11 rendezvény lesz. Különlegességnek ígérkezik a november 22-i cimbalmos nap, amikor délután Cimbalmos-műhely lesz, az esti – a második – kamarahangversenyen pedig kettő kétcimbalmos mű is elhangzik, míg a 30 éve elhunyt Vántus Istvánra *Meditatio* c. műve szegedi bemutatójával és *Harangszó* c. kisoratóriumával emlékezünk. A Somogyi könyvtárral közösen rendezendő Zenei albumban ezúttal Kocsár Miklós emlékhangverseny lesz és ugyanaznap önálló koncertet ad a Kosztándi vonósnégyes, melyen több jeles kortárs szerző kvartettje mellett először szólal meg Szegeden a 25 éve elhunyt Durkó Zsolt I. vonósnégyese. Csütörtökön csaknem 10 év után újra lesz hangversenye a Bartók Béla Művészeti Kar egyetemi és főiskolai hallgatóinak, ismét lesz *Inventio poetica*. Ezúttal szimfonikus zenekari hangversennyel zárul a fesztivál, a tervek szerint Sugár Miklós, Virág András Gábor, Király László és Hollós Máté műveit játssza a Szegedi Szimfonikus Zenekar Gyüdi Sándor vezényletével. A Vántus-nap és Műhely fő támogatója ebben az évben is az Artisjus Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület, a programot támogatja Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata és az SZTE Bartók Béla Művészeti Kara (ez utóbbi szervezetek immár együttműködési megállapodással is rögzítve támogatási készségüket).

(A fotókat Pigniczky Ágnes készítette)